

HAI NGƯỜI BẠN

Ngày xưa, bên Tàu có hai người bạn rất thân, một tên là Lưu Bình, một tên là Dương Lễ. Bình giàu có nên đưa bạn về nhà, cho ăn cùng mâm, học cùng đèn, tình bạn hết sức tương đắc.

Biết mình nghèo, Lễ chuyên cần đèn sách.

Ở mình nhiều tiền lắm bạc, Bình lười học, ăn chơi thả dãn. Đến khoa thi, Bình đập vỏ chuối, Lễ đậu Tú Tài và được bổ làm quan.

Chán nản vì đời đen bạc, Bình trác táng hơn trước, chẳng bao lâu của cải hết sạch, đành vác lều chõng đi thi thử thời vận, nhưng không có tiền mua “đậu” để ăn, nên lại than câu học tài thi phận.

Lỡ thời mạt vận, Bình sức nhớ đến bạn cũ làm quan trong vùng, bèn tìm đến hỏi thăm, nhờ giúp đỡ. Lễ sai lính hầu ra hạch học, nhưng cuối cùng cũng thí cho Bình một bát cơm hẩm với vài quả cà thơm. Bình tức giận bạn cũ vong ơn bội nghĩa, phải đi ra về.

Đọc đường Bình ghé lại quán trọ, làm quen với nữ chủ quán tên Châu Long đang kén chồng. Nghe Bình thi hỏng luôn hai khóa, Châu Long an ủi khuyên đừng nản chí, tình nguyện xin nâng khăn sửa túi để Bình yên trí

học hành, buộc Bình phải thi đậu thì mới cho “này kia kia nọ.”

Bình cố công dùi mài kinh sử, thi đậu và được bổ làm quan; nhưng về đến nhà thì không thấy Châu Long, nên tính từ quan đi tìm người tình hờ.

Trước khi từ quan Bình muốn đến gặp người bạn cũ để vênh mặt lên với người từng bạc đãi mình năm trước.

Lễ vui vẻ đón tiếp, Bình toan thốt lời mỉa mai, bỗng lặng người khi thấy Châu Long từ nhà trong đi ra.

Lễ giới thiệu Châu Long là thiếp thứ ba của mình.

Bình ghen ngào cảm động, và kể từ đó 2 người bạn cũ sống với nhau càng thân thiết hơn xưa.

*

Ngày xưa, Bên Phi châu có 2 người bạn thân: một béo, một gầy. Một hôm, hai chàng đang đi trong rừng bỗng nhiên từ xa có một con gấu to lớn xuất hiện, gầm gừ và tính tấn công.

Thấy gấu, chàng ốm liền chạy đến một gốc cây leo lên lánh nạn.

Vì quá nặng nề, chàng mập không leo lên được, nên năn nỉ chàng ốm kéo lên, nhưng chàng gầy lắc đầu nói “mày nặng như vậy làm sao tao kéo nổi!”. Nói xong, chàng gầy leo tuốt lên cao để mặc bạn mình đương đầu với số phận. Thấy gấu tiến đến gần, chàng béo liền nằm xuống đất nín thở giả vờ chết. Gấu đến hít hít vài cái rồi bỏ đi.

Khi gấu bỏ đi, chàng béo bèn ngồi dậy nghĩ thầm “Thì ra gấu không ăn thịt tử thi, mình liều giả chết, may mà thoát nạn!”

Khi gấu đi xa, chàng gầy leo xuống, chạy lại gần bạn mình, ra vẻ quan tâm hỏi han:

-Hình như gấu ghé vào vào tai bạn nói điều gì phải không?

Chàng béo mỉm cười đáp:

-Gấu nói nhỏ với tớ rằng tại sao tớ lại kết bạn với một thằng ham sống sợ chết và bỏ bạn trong lúc hoạn nạn như vậy?

Chàng gầy tỏ ý ăn năn, và kể từ đó 2 người quên hết chuyện cũ để trở thành một đôi bạn thân, thề sống chết bên nhau.

*

Ngày xưa, bên nước Việt có 2 người bạn thân, một tên là Phạm Lãi, và một tên là Phạm Hòa. Lãi và Hòa không những là bà con xa mà còn là đồng môn, học hành đều khá. Lãi được cử làm Tổng “Đốc”, còn Hòa được cử làm Quân “Sư”. Cả hai đều làm việc dưới thời Việt Vương, giúp cho Câu Tiễn diệt được Ngô Phù Sai rửa được cái nhục ở [Cối Kê](#).

Khi đại sự thành công, Phạm Lãi nói Phạm Hòa rằng: *"Chim đã hết thì cung tốt phải cất, thỏ khôn đã chết thì chó săn bị làm thịt. Vua Việt đáng môi dài mỏ quạ, là người nhân tâm mà ghét kẻ có công, cùng ở lúc hoạn nạn thì được chứ lúc an lạc thì không được"*, nên rủ Phạm Hòa trốn ra ngoại quốc.

Lãi qua xứ Cà Na Đá, còn Hòa thì đi Săn Hồ Dê.

Tại Săn Hồ Dê, Hòa có mở một quán cơm chay; còn tại Cà Na Đá, Lãi đi săn nai bán thịt.

Thấy tiệm của Hòa làm ăn phát đạt, Lãi đề nghị với Hòa cho mình được gửi một số thịt nai khô để bán; Hòa từ chối, với lý do là quán chuyên bán đồ chay, không bán các loại thịt.

Lãi nổi sùng chê Hòa là người không biết thời cơ, thiếu thiết thực, không biết nguyên tắc tề gia trị quốc để bình thiên hạ.

Thấy chồng bị mắng oan, vợ Hòa là Vương Hạ có lời nặng nhẹ với Lãi, Lãi giận lây sang cả Vương Hạ, và từ đó Lãi tìm cách mĩa mai vợ chồng Hòa Hạ, tình bạn giữa 2 người thành thù hận.

Một hôm, Phạm Hòa tình cờ đọc được câu chuyện một con chó và một con mèo thương yêu nhau liền thầm nghĩ rằng, chó với mèo là con vật không đội trời chung mà còn giải hòa được với nhau, thì tại sao con người lại không thể thương yêu nhau, nên không trách Lãi.

Tại Cà Na Đá, Lãi cũng đọc cùng một câu chuyện và tự nghĩ rằng loài vật còn có thể hòa giải được, huống chi là con người, thế là Lãi đành dứt bỏ những thù hận không đáng để trở thành đôi bạn thân thiết như ngày xưa ☺.

Phạm Đức Hiền.

June 18/07